

Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W dniu 1 sierpnia 2010 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Nowelizacja ustawy nałożyła na gminę obowiązek powołania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego.

1. Pomoc osobom, rodzinom, grupom problemowym oraz środowiskom lokalnym w przewyżnianiu problemów.
2. Inicjowanie działań pomocowych i interwencyjnych w chwili zaistnienia problemu.
3. Współpraca z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemów i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym.
5. Prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Zgodnie z ustawą Zespół Interdyscyplinarny stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest metodą pracy w tym obszarze, opartą na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Tarnowskich Górach.

W dniu 21 grudnia 2011 roku w Tarnowskich Górach został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Podstawą prawną działania Zespołu są:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- Uchwała nr X/128/2011 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 maja 2011 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Tarnowskie Góry
- Zarządzenie nr 231/2011 Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry z dnia 16.12.2011r

Powołanie Zespołu zostało poprzedzone przygotowaniem kandydatów na członków poprzez udział w specjalistycznym szkoleniu z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które odbyło się w Zakopanem w dniach 11-14 grudnia 2011.

W skład zespołu wchodzi:

- specjaliści Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- pracownik socjalny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- funkcjonariusze Powiatowej Komendy Policji
- pedagodzy szkolni
- lekarz psychiatra
- kurator zawodowy
- prokuratorzy Prokuratury Rejonowej
- psycholodzy Tarnogórskiego Ośrodka Terapii Uzależnień Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej w Tarnowskich Górach.

Podczas pierwszego posiedzenia Zespołu w dniu 21 grudnia 2011 roku Burmistrz Miasta wręczył członkom Zespołu akty powołania. Dokonano również wyboru przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Zespołu. Przewodniczącym Zespołu została Małgorzata Garczarczyk - specjalista pomocy społecznej, a zastępcą - Anna Kozłowska - specjalista pracy socjalnej w MOPS.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie to grupa specjalistów z różnych instytucji, którzy łącząc swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje podejmują współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie miasta Tarnowskie Góry.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy między innymi:

- Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie;
- Ocena sytuacji problemowej (diagnoza);
- Wypracowanie sposobu postępowania, który będzie miał na celu powstrzymanie przemocy oraz podejmowanie w tym celu działań przewidzianych przepisami prawa, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- Udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy:
  - kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów,
  - podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie,
  - zintegrowanie działań odpowiedzialnych za pomoc dziecku i rodzinie.
- Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchomienie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi;
- Podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska Karta”;
- Gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy;
- Analiza wniosków o wszczęcia postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy;
- Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art.2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Adresatami działań podejmowanych przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego są mieszkańcy Miasta Tarnowskie Góry, a w szczególności:

- rodziny, w których stosowana jest przemoc wobec dziecka/dzieci lub współmałżonka,
- rodziny, w których używane są narkotyki, nadużywany jest alkohol,
- rodziny, w których dzieci są zaniedbywane,
- rodziny, w których występują konflikty pomiędzy rodzicami, a dzieckiem/dziećmi, rodziny z grupy ryzyka stosowania przemocy, szczególnie wobec małoletnich.

Zgodnie z zawartymi porozumieniami Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują swoje zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Takie rozwiązanie umożliwia wytypowanym przedstawicielom udział w posiedzeniach i pracach zespołu oraz grup roboczych.

Obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach.

O przemocy.

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [U. Nowakowska, Przemoc kobiet w rodzinie, Warszawa 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub

psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Przemoc prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [H.D. Sasal, Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie, Warszawa 2005, s. 16-19].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny.

Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [L. Tomaszewska, Przemoc wobec kobiet w rodzinie-niezbędnik prokuratora, Warszawa 2007, s. 36-37].

Przemoc doznawana ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc seksualną i psychiczną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** - jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** - to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** - to nie zaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem ściganym z różnych artykułów Kodeksu karnego:

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń psychicznych w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi.